

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 144

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 13 december 2018

aan **JO VANDEURZEN**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Gezinsdrama's - Serious Case Review

In april 2016 werd een rapport voorgesteld over gezinsdrama's, getiteld 'Wanneer het onvoorspelbare onvoorstelbaar reëel wordt'. Een van de aanbevelingen in het rapport is het opmaken van 'serious case reviews'. In zijn antwoord op mijn vraag om uitleg nr. 1912 van 3 mei 2016 over deze studie, stelde de minister te willen ingaan op deze aanbeveling en suggestie. Immers, zo gaf de minister aan: "Zowel professionals als nabestaande familieleden vragen expliciet naar studies of audit-onderzoek over cases waar iedereen uit kan leren. Het zorgaanbod kan maar blijvend geoptimaliseerd worden als er ook wordt ingezet op een caseanalyse die nagaat wat er in het gezin misgelopen is ondanks de bestaande hulp- en dienstverlening. Ervaringen met deze 'serious case reviews' in het buitenland zijn positief bevonden."

In zijn antwoord op een vraag om uitleg van 28 maart 2017 naar aanleiding van een tragisch voorval, stelde de minister dat in navolging van deze beleidsaanbeveling omtrent 'serious case reviews' Kind en Gezin en Jongerenwelzijn, vertrekkend van een aantal bekende cases, een kwalitatieve analyse zullen maken met het oog op een continue beleidsverbetering. Er werd daarvoor een expert aangesteld. De minister vulde evenwel aan dat niet aan alle randvoorwaarden van deze 'serious case reviews' zou voldaan kunnen worden, omdat dat een inbreng van Justitie zou veronderstellen.

Tijdens de gedachtewisseling van 26 april 2017 over het rapport over gezinsdrama's gaf de auteur Hubert Van Puyenbroeck aan dat hij ter zake een aanbevelingsnota heeft bezorgd aan onder meer de minister.

In antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 591 van 26 april 2017 stelde de minister dat Kind en Gezin en Jongerenwelzijn een afsprakenkader opmaakten om een dergelijke analyse op een kwalitatieve wijze aan te pakken. Aan de hand van dit afsprakenkader worden geselecteerde serious cases nader onderzocht. Binnen dit kader wordt tevens vastgelegd welk soort cases in de toekomst aan een serious case review worden onderworpen, om zo de methodiek in Vlaanderen op een structurele manier ingang te doen vinden.

1. Wat is de stand van zaken met betrekking tot het werk van Kind en Gezin en Jongerenwelzijn omtrent de kwalitatieve analyse van een aantal bekende cases? Hoe structureel is deze methodiek ondertussen?
2. Welke conclusies kunnen uit deze serious case review getrokken worden? Welke maatregelen worden daaraan gekoppeld?

ANTWOORD

op vraag nr. 144 van 13 december 2018

van **KATRIEN SCHRYVERS**

Op basis van een recent case-onderzoek door een expert vanuit het agentschap Kind en Gezin op basis van het afsprakenkader kwamen we tot een aantal belangrijke bevindingen tot bijsturing van het concept. We onderscheiden 2 modellen.

Een model met een breed mandaat, dat alle diensten kan onderzoeken, zoals bijvoorbeeld een 'aandachtsambtenaar/auditer binnen de contouren van Audit Vlaanderen/auditcharter' vergt bijkomend legistiek onderzoek binnen de Vlaamse overheid, maar ook bij steden en gemeenten (omwille van mogelijke betrokkenheid OCMW, wijkagent, buurtwerking ...) tot zelfs federaal met het verkennen van 'een *samenwerkingsprotocol*' met Justitie en Binnenlandse zaken.

De eerste ervaringen leren ons dat dit model leidt tot vragen van wat allemaal binnen die draagwijdte, mandaat moet zitten en stelt ook meteen de vraag naar de finaliteit.

Dit model steunt ook op een soort 'topdown' dossierselectie, m.a.w. op een vraag/opdracht van een leidend ambtenaar of de minister. Uit recente ervaringen, ook in andere landen, blijkt deze top-down benadering - meestal bij sterk gemediatiseerde gebeurtenissen - een groot 'shaming-blaming' gehalte te hebben, in eerste instantie richting de medewerkers op het terrein.

Daarom ligt nu een model met een duidelijker afgelijnd mandaat op tafel met meer systematiek (standaardselectie, meer cases) en gericht op leren binnen de scope van het agentschap Opgroeien.

Vanuit de opportuniteit van het eengemaakt agentschap dat een brede scope van dienstverlening naar kinderen en jongeren omvat, waarbij risico's eigen zijn, wordt er geopteerd voor een gedeelde aanpak naar dossierselectie met weliswaar een beperkter mandaat, maar vooral gericht in eerste instantie op de eigen processen.

Dit model heeft ook het voordeel dat er op korte termijn ook meer ervaringen kunnen opgedaan worden.

Hierbij kan vanuit de bestaande, maar zeer diverse praktijken van meldingen van gevaarsituaties, risicoanalyses, ernstige gebeurtenissen, etc. die sowieso aan het agentschap gemeld worden, standaard X-aantal cases per periode (maand, kwartaal, jaar, ...) geselecteerd worden voor diepgaander onderzoek. Dit is binnen dit model al een belangrijke stap: wat is er al? Waar? Hoe?

Finaliteit van dit model is hier op korte termijn meer gemeenschappelijkheid ontwikkelen over wat nu juist 'zo'n serious case' is. Het in kaart brengen van de context en ook en vooral gericht op (na)zorg en ondersteuning van het personeel en betrokken voorzieningen en mogelijkse aanbevelingen.

Het ontwikkelen van een dergelijke gemeenschappelijke aanpak - gestoeld op eerdere ervaringen van het agentschap Kind en Gezin inzake intern onderzoek en doorlichting - wordt momenteel samen uitgewerkt door beide administraties (JWZ en Kind en Gezin).